

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POČINJEVA ULICA 8 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Izbava vsak dan opoldne — Mesecna naročnina 11.— Rr. za inozemstvo 16.50 Rr
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Attività delle artiglierie

sul fronte egiziano — Un sommergibile nemico colato a picco nel Mediterraneo

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 30 agosto il seguente bollettino di guerra n. 825:
Sul fronte dell'Egitto fuoco delle artiglierie e attività di elementi esploranti da ambo le parti.

L'aviazione britannica ha rinnovato azioni di bombardamento, specie nel settore meridionale del nostro schieramento; le batterie controaeree di alcune grandi unità terrestri, fra cui quelle delle Divisioni «Littorio» e «Bologna», hanno distrutto quattro degli apparecchi attaccanti; sono stati catturati due piloti.

Otto altri aerei risultano abbattuti da cacciatori italiani e tedeschi in ripetuti combattimenti.

Nel Mediterraneo, un sommergibile nemico è stato colato a picco da velivoli germanici.

La notte sul 28 un tentativo di sbarco veniva effettuato nell'isola di Corigotto (nord-ovest di Candia) da un piccolo nucleo avversario che il pronto intervento del nostro presidio poneva in fuga.

Lungo le coste egiziane un cacciatorpediniere britannico è stato silurato e gravemente danneggiato da un nostro MAS.

Artillerijski ogenj

na egiptski fronti — V Sredozemlju potopljena sovražna podmornica

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 30. avgusta naslednje 825. vojno poročilo:

Na egiptski fronti topniški ogenj in delovanje izvidniških oddelkov z obeh strani.

Britanska letalstva je obnovila napade z bombami zlasti v južnem odseku naših postojank. Protiletalske baterije nekaterih velikih kopnih enot, med njimi baterije divizij «Littorio» in «Bologna», so uničile štiri izmed napadajočih letal; dva pilota sta bila ujeta.

Osem nadaljnjih letal so italijanski in nemški lovci sestrelili v ponovnih spopadih. V Sredozemlju so nemška letala potopila sovražna podmornica.

V noči 28. je manjša sovražna skupina poskusila izkrcanje na otoku Cerigotto (severozapadno od Kandije), toda takojšen nastop naše posadke jo je preprečil.

Ob egiptski obali je naš MAS torpediral in težko poškodoval britanski rušilec.

Minister Göbbels na obisku v Venezii

Venezia, 30. avg. s. Dovi je došel semkaj nemški propagandni minister dr. Göbbels, ki je prišel v Italijo na povabilo ministra za ljudsko kulturo, ob priliki mednarodne filmske razstave v Benetkah. Na kolodvoru so dr. Göbbelsa sprejeli minister Pavolini z generalnimi direktorji in visokimi uradniki njegovega ministrstva, admiral Chignaglia kot zastopnik Kr. Visokosti vojvode Genovskega, minister Volpi, Prefekt, Zvezni tajnik, načelnik pokrajine, župan in drugi civilni in vojaški prvaki, svetnik nemškega veleposlaništva v Rimu.

Hofmann v zastopstvu veleposlanika von Mackensena, nemški generalni konzul s številnim zastopstvom Nemcev iz Venezije. Minister Göbbels je v spremstvu ministra Pavolinia pregledal častno stotnjo Kraljeve mornarice, oddelke Oboroženih sil ter častno stražo borbenega fašista, med tem ko je godba igrala narodni himni obeh zaveznikov. Ko se je odlični gost vozil po Velikem kanalu, ga je prebivalstvo živahno pozdravljalo ter vzklikalo Hitlerju ter Duceju.

Hrvatska hvaležnost Italiji in Nemčiji

Zagreb, 30. avg. s. Na velikem ustaškem zborovanju je imel zunanji minister Lorković važen govor kot član ustaškega gibanja, kakor je sam izjavil. Rekel je, da je bil glas katerega se je Poglavinu poslušal, da bi hrvatski narod zopet povedel med svobodne narode Evrope, zelo močan. Ustaštvo je hrbtenica hrvatskega naroda in brez njega bi bili šteti dnevi obstoja hrvatskega naroda. Ko je omenil dolžnosti, ki pripadajo ustašem, je minister nadaljeval:

Hrvati so si priborili svobodo ne samo z lastnimi žrtvami po zaslugi daljnovidne Poglavinove politike, temveč tudi po zaslugi prijateljskega in velikodušnega duha obeh velikih moči, ki ustvarjata danes usodo sveta, Duceja in Führerja. Brez njiju in brez njihove pomoči, njihovega razumevanja in odkritosrčnega prijateljstva, bi bili vsi napor hrvatskega naroda najbrže zaman. Tega ne smejo pozabiti zlasti ustaški tovariši. Naši veliki zavezniki nam niso dali samo svobode, temveč branijo s svojimi oboroženimi silami skupno z našimi tudi naše ozemlje pred preostalimi sovražniki. Mi smo jim neskončno hvaležni.

Minister je zaključil z izjavo, da bo Poglavin tudi zdaj znal dokončno odstraniti sovražnike hrvatske države, kakor je v preteklosti našel sredstva za dosego neodvisnosti prej zaslužnega hrvatskega naroda.

Visok nemški obisk v Zagrebu

Zagreb, 30. avg. s. Danes je z letalom došel v Zagreb armadni general nemškega letalstva Lohr, ki je bil nedavno imenovan za poveljnika v južnovzhodni Evropi namesto generala von Lista. Na letališču so ga sprejeli maršal Kvaternik z visokimi hrvatskimi oficirji, nemški poslanik in zastopnik drugih nemških oblasti, italijanski vojaški ataše ter zastopniki italijanske misije na Hrvaškem. Takoj po prihodu je general sprejel Poglavinika, ki je izrazil svoje veselje, da lahko na Hrvaškem pozdravi generala v trenutku, ko mu je Hitler poveril važno vojaško misijo v južnovzhodni Evropi.

Brezvestni angleški napadi na francosko civilno prebivalstvo

Berlin, 30. avg. s. Tudi v noči na soboto je bilo francosko civilno prebivalstvo hudo preizkušeno ob napadu angleških letal na brzi vlak na progi Pariz — Bordeaux. Vlak se je moral ustaviti južno-zapadno od Orleansa v bližini postaje Blois zaradi naniz odvrženih bomb. Sovražni piloti so nesramno obstreljevali s strojnimi metkami, ki so izstopili iz vagonov, in ubili 25 francoskih civilistov ter kakih 50 hudo poškodovali. Zadet ni bil noben pripadnik nemških oboroženih sil. Tudi napadi angleških lovcev na francoske kmečke hiše ob obali zasedenega ozemlja na zapadu, izvršeni dne 29. avgusta, pričajo o brezvestnosti, s katero se Angleži bližajo z ozirom na svoje bivše zaveznike. Čeprav je odlična vidljivost omogočala identifikacijo objektov, so Angleži kruto obstreljevali s strojnimi metkami skladišča z žitom, ki je bilo namenjeno prebivalstvu, ter so jih zažgali. V teh napadih na zasedeno ozemlje vzdolž Rokavskega preliva so nemška letalska sestrstva 5 angleških letal.

Berlin, 30. avg. s. Iz vojaškega vira opozarjajo na to, da Angleži najraje napadajo pri svojih letalskih napadih na zapadu središča civilnega prebivalstva svojih bivših zaveznikov. Izredno jasn dokaz tega je

bombardiranje in obstreljevanje zasedenih francoskih mest v zadnjih treh dneh. Ob napadu angleških letal na področje Alberta v severni Franciji so v petek rušile bombe porušile številne stanovanjske hiše. Pri teh napadih je francosko civilno prebivalstvo imelo 10 mrtvih in prav toliko ranjenih. Nemški lovci so ob tej priliki sestrelili tri angleška letala tipa Spitfire.

Poplave v Španiji

Madrid, 30. avg. s. Poročajo o veliki škodi, ki jo so v različnih področjih povzročile nevihte. V pokrajini Segovia je toča nardila hudo škodo na poljih. Prizadetih je 20 občin. Voda je odnesla velike količine žita. Poginilo je tudi mnogo živine. V Huesci je narastla rekta Gallebo, porušila most in preplavila elektrarno. Mesto samo je odrezano od ostalega sveta in je ostalo brez kruha. Rekta Gallebo je nardila hudo škodo tudi v pokrajini Saragosa. Pod vodo so vse občine ob obrežju reke ter elektrarni v Sabinaniu in Marracosu. Polja okrog Saragose so pod vodo. O poplavih poročajo tudi iz drugih predelov, zlasti iz pokrajine Burgos, kjer so morali prebivalci nekaterih občin reševati s čolni.

Prodiranje v stalingrajske utrbe

Od italijanskih in nemških čet zavrtnjeni protinapadi ob Donu — Ogromne sovjetske izgube v bitki pri Rževu: 1572 tankov in 547 letal

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 30. avg. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Južno od spodnjem Kubanu napredujejo nemški in rumunski oddelki kljub hudemu odporu na težavnem terenu dalje.

Na prostoru okrog Stalingrada so prodrele pehotne divizije in brzi oddelki, podprti od močnih letalskih oddelkov, v močno utrjene postojanke in se približale v hudih bojih globoko v sovražnikov utrbeni sistem.

Južnozahodno od Kaluge je bil zavrtnjen napad močnih sovjetskih pehotnih in oklopnih oddelkov.

Pri Rževu je skušal sovražnik tudi večkrat z uporabo močnejših sil prodreti skozi fronto, vendar so bili vsi njegovi napadi s sodelovanjem letalstva in deloma s protisunkimi zavrtnji.

Po enomesečni bitki za Ržev, v kateri so bili uporabljeni ogromne množine ljudi in materiala starih ali petih armad, niso sovjetske pridobitve na terenu niti taktično niti operativno v nobenem razmerju z uporabljenimi silami. Vse sovjetske trditve, da je bila fronta tukaj predrt, so napačne. Napadi sovjetskih sil na tem področju postajajo čim dalje bolj šibki. Od 30. junija je bilo v teh borbah uničenih 1572 sovjetskih tankov, deloma od letalskega orožja, deloma pa v borbah iz bližine. Razen tega je bilo uničenih 547 sovjetskih letal, pri čemer je bilo izgubljenih 25 lastnih. Tudi človeške izgube sovražnika so bile v teh bojih izredno velike.

Južno od Ladoskega jezera so sovjetske čete pri nadaljnjih brezuspešnih napadih izgubile 21 tankov.

Preteklo noč so sovjetski bombniki deloma iz velikih višin izvedli motilne polete nad severovzhodno Nemčijo. Bombe, ki so jih metali brez cilja, so povzročile neznatno škodo.

V severni Afriki so nemška in italijanska letalska in protiletalska topništva sestrelila 12 angleških letal.

Na morju okrog El Daba je bil z bombami hudo poškodovan angleški rušilec. Nemška letalska letala so potopila južno od Krfa angleško podmornico.

Pri poletih angleških letal nad zasedeno ozemlje je bilo v letalskih bojih sestreljenih 5 sovražnih letal brez lastnih izgub.

V borbi proti Angliji so nemška letala podneli bombardirala industrijske in oskrbovalne naprave v južni in vzhodni Angliji ter ladijske cilje ob angleški obali Rokavskega preliva. Pri tem so potopila z zadetkom v polno anglo 5000-tonsko tovorno ladjo in spremni čoln. Drug spremni čoln je običajno težko poškodovan.

Uspešni boji v kavkaških gorah

Berlin, 30. avg. s. Iz vojaškega vira se doznavajo, da so nemške in rumunske čete zavzele južno od dolnjega Kubana v hudih gorskih in gozdnih borbah močno branjeno visino. Napadalcu so morali deloma prekočiti teren, ki je spominjal precej na pragozd. Druge nemške čete so se polastile drugih višin ter so prodrele v kraj, ki ga je bil sovražnik spremenil v močno utrjeno strateško postojanko. Čiščenje v tem kraju se traja. Več sovražnih protinapadov je bilo odbiti.

V visokih gorah Kavkaza so nemške planinske čete deloma z direktno akcijo, deloma z obhodnim manevrom zavzele, vedno v najtežjih terenih okoliščinah, nadaljnje gorske prelaze. Vsi protinapadi sovražnika so bili odbiti. Rušila letala so v nizkem letu napadla kolone čet in avtomobilske kolone. Sovražni tanki, ki so skušali preprečiti napredovanje nemških čet po gorskih cestah, so bili uničeni z bombardiranjem iz majhne višine. Bojna letala so uspešno uničevala sovražne kolone na pohodu v področju Novorosijska. V letalskih dvobojih so bila sestreljena štiri boljševiška letala.

Finski uspehi

Helsinki, 30. avg. s. V začetnih 24 urah je bil v zapadnem odseku Aunuske fronte gladko obhit močan sovjetski napad in so bile sovražniki zadane hude izgube. Na fronti v vzhodni Kareliji je finsko topništvo v odseku Rukajärvi uspešno obstreljevalo sovjetske topniške postojanke ter v polno zadelo sedež glavnega stana neke velike sovjetske ednice. Med močtvostom so bile izgube hude. V olseku Uhtue je bil odbit sovjetski napad na neko finsko utrjeno postojanko. V drugih odsekih in na fronti Karelijske ožine so bili spopadi med patruljami z obojestranskim živahnim streljanjem pehote. Protiletalska obramba je nad Aunusko ožino sestrelila dva sovjetska hidroplana.

Akcije nemškega letalstva

Berlin, 30. avg. d. S pristojnega nemškega vojaškega mesta javljajo, da na južnem delu vzhodnega bojišča nemško letalstvo nadalje v velikem obsegu in z izvrstnim učinkom podpira operacije prodirajočih nemških oddelkov. V zadnjih dneh so nemška letala ponovno uspešno bombardirala zbirališča sovražnikovih čet in motorizirane orožja ter pometne zveze v sovražniškem ozadju. Pri teh napadih je sovražnik ponovno utrpel hude izgube ljudi in materiala. Na drugi strani pa sovjetska propaganda širi bombastične vesti o napadih sovjetskega letalstva na vzhodno, se-

vernovzhodno in srednjo Nemčijo v noči na torek. V nemških vojaških krogih pripominjajo, da ti sovjetski letalski napadi niso niti najmanjšega vojaškega pomena. V ilustracijo njihove neučinkovitosti navajajo v tukajšnjih vojaških krogih dejstvo, da je bilo pri teh sovjetskih nočnih letalskih napadih vrženih na nemško ozemlje vseh skupaj 29 rušilnih in 50 zažigalnih bomb. Kar se tiče sovjetskih vesti o velikih požarih, ki naj bi bili izbruhnili v napadenih nemških mestih, pripominjajo v pristojnih nemških krogih, da v mestih, ki jih navaja sovjetska propaganda, ni izbruhnili niti en požar.

Neučinkovitost sovjetskih napadov na Nemčijo

Berlin, 30. avg. s. Iz vojaškega vira se doznavajo, da so sovjetski bombniki v pretekli noči preleteli vzhodno in severno Nemčijo. Eksplozivne in zažigalne bombe, ki so jih na slepo odvrli na obširnem področju, so povzročile samo neznatno škodo. Nekaj sovražnih letal je prodrlo proti območju Velikega Berlina. Še pred prihodom nad obrambni pas glavnega mesta so bila sovražna letala prisiljena dvigniti se izredno visoko zaradi dobro merjenih strelcev protiletalskega topništva. Sovražna letala so od-

vrгла samo nekaj eksplozivnih in zažigalnih bomb na slepo, ki so padle v periferne četrtni mesta, škoda je neznatna.

Študijsko potovanje v Transnistrijo

Bukarešta, 30. avg. s. Predsedstvo ministrstva sveta je organiziralo študijsko potovanje v Transnistrijo. Udeležili so se ga novinarji in tuji diplomati, med njimi tudi italijanski, nemški in japonski poslanik, Profesor Elesionu, guverner Transnistrije, je želel gostom dobrodoščilo, minister za propagando Marcucha, pa je imel govor, ki so ga poslušalci z odobravanjem sprejeli.

Incidenti v Gibraltarju

Algeiras, 30. avg. s. Dva incidenta sta se pripetila v gibraltarskem pristanišču. Na krovu neke arizbarke, ki je v popravilu in ki je bila poškodovana v bitki na Sredozemskem morju, je izbruhnil požar, katerega so mornarji in vojaki po velkem naporu pogasili. Neki dvomotorni bombnik, ki je pristal na letališču, se je prevrnil in je bil hudo poškodovan. Dva člana posadke sta bila ranjena.

Upor v Indiji se širi

Zavzel je že doslej hujše oblike kakor kdaj prej — Indi to pot ne bodo popustili, dokler se ne osvobode

Sanghaj 31. avg. s. Vesti, ki kljub izredno strogi angleški cenzuri prihajajo iz Indije, kažejo, da Angleži stoji pred pokretom, kateri je morda največji, kar jih beleži krvava zgodovina odnosov med Angleži in Indij. Zaradi obširnosti in globine gibanja, ki se kaže v mnogih glavnih mestih, kakor v New Delhiju, Kalkuti, Madrasu, itd. z oboroženimi odpori, to gibanje ni samo velika nevarnost za Angleže, temveč slabi angleški vojni napor prav v tisti Indiji, o kateri so Angleži domisljavo trdili, da je postala njih arzenal. Gibanje je pa zaradi tega važno, ker ga podpirajo popolnoma novi psihološki činitelji. Prvič se Indijci borijo proti na pol potolčeni Angliji. Ne obkroža jih več pasivnost, temveč vzpodbuda azijskih narodov, ki so se zavedli svoje sile in svoje pravice po zatonu vere v angleško silo in po odkritju moči Japonske. Inde vzpodbujajo v borbi izredno številni rojaki, ki se nahajajo v vsej vzhodni Aziji, kjer Angloameričanovi več, Indijci pa lahko svobodno izražajo svoje mnenje. Angleži so upali, da bodo s terorjem ponovno strili indijski odpor, zato je aretaciji voditeljev sledila aretacija tisočev Indijcev. Nastali pa so kolektivni upori in pretepanju s palicami je sledilo obstreljevanje množic s strojnimi ter končno letalsko bombardiranje.

Toda tovarne, zlasti one, ki so dodeljene vojni proizvodnji, so se ustavile. Širijo se stavke, bojkotirajo se angleški proizvodi in rušijo se trgovine. Z barikad so Indijci prešli v napad na davčne in sodne urade, na stražnice in druge vladne institucije. Kruto angleško zatiranje je privedlo inde do uporabe orožja in maloštevilne angleške edince v Indiji so mobilizirane proti prebivalstvu.

Vedno bolj težavno je za Angleže uporabljati Indijce v borbi proti Indijcem. Po številnih radijskih oddajah postajajo na Kitajskem, Japonskem, v Birni in Nizozemski Indiji govorniki voditelji Indijcev, ki so po večini izgnanci, dnevno svojim

rojakom, da Anglija ne more zmagati v vojni, kajti dobila še ni nobene bitke z zmagovito osjo, ki podpira njih napore. Japonska pa je zadala Anglosasom najhujše udarce in najtežje ponižanje. V novem redu, ki ga sile trojnega pakta kujejo v Evropi in Aziji, bodo Indijci, ki sodelujejo v borbi, dobili zasluženo mesto. Indijci se to pot borijo s prepričanjem, da bo Anglija poražena in da bodo pripadali novemu redu v novem svetu, ko bo Azija pripadala Azijcem.

Središča upora so velika mesta

Bangkok, 30. avg. s. Do novih spopadov je prišlo v Madrasu in v Maduri, kjer je bil občinski svet razpuščen, ko so funkcionarji po angleških trditvah podpirali protiangleško gibanje. Tudi v Kalkuti so se demonstranti spopadli s policijo. Dva policijska agenta sta bila ranjena. V New Delhiju so bili razpršeni s palicami Indijci, ki so zahtevali osvoboditev ljudi, ki so bili v prejšnjih dneh aretirani. Nekaj policijskih agentov je bilo ranjenih s kamenjem. Neko solo v New Delhiju so Angleži zaprli, ker sta dva učitelja izrazila revolucionarnemu gibanju naklonjene misli.

Bangkok, 30. avg. s. Do izredno hudega spopada je prišlo v Karakiju. Po semkaj došlih vesteh se je kolona demonstrantov napotila v redno proti guvernerjevi hiši, da bi zahtevala osvoboditev dveh aretiranih žensk, obtoženih, da sta pomagali pri begu nekemu dijaku, ki ga je iskala policija. Ko je oddelek čet pod vodstvom oficirja skušal zapreti demonstrantov pot, se množica ni odzvala pozivom policije, temveč je metala kamne na čete, te so pa odgovorile s strelji. Pri spopadu sta bila dva tramvajska voza prevrnjena in zažgana. Med vojniki in demonstranti je bilo mnogo ranjenih. Občinski urad je takoj po spopadu objavil poziv prebivalstvu, v katerem je navedeno, da bo takoj ustrelen, kdor se bo udeležil nemirov.

Smešna angleška laž

Nemška razkritja o podrobnostih bitke pri Dieppu so spravila londonske kroge v silno zadržgo

Berlin, 30. avg. s. Iz pristojnega vira poročajo nemški poluradni agenciji: Edina reakcija, ki jo je povzročila v Londonu uradno poročilo vrhovnega poveljstva nemških oboroženih sil glede ponesrečenega angleškega poizkusa izkrcanja pri Dieppu, je bila doslej trditve londonskega radia, da angleško povelje, obsegajoče 121 strani, glede vojaških operacij ni nikoli obstojalo in naj bi bilo nemška izmišljotina. Ta nesramna londonska laž je resnično groteskna zaradi tega ker se to povelje nahaja v nemških rokah. Edina možna obrazložitev je ta, da so člani poveljstva angleških oboroženih sil za močljali svojim političnim kolegom, da so pri poizkusu invazije ostali na kontinentu celoten brigadni štab s poveljujočim generalom brigade samim in vsa njegova operacijska povelja. Resnično je izredno mučno za angleški glavni stan, da nam je prepusil ne samo vzorec svojega najbolj modernega orožja, temveč nam je tudi omogočil spoznati natančno njegov sistem poveljevanja, tehniko njegovih zvez, delo, po katerem delajo angleška glavna poveljstva, in uporabo različnega orožja s tem, da smo dobili vse pisane dokumente, ki so bili redigirani sprito tega poizkusa invazije. Mogoče je angleški glavni stan čakal doslej na povratek brigadnega štaba, ki ga je pogrešal in ni mogel še obvestiti angleškega političnega vodstva o posledicah dejanske škode.

Glede poizkusov demantiranja angleškega radia, se izjavlja naslednje: V primeru, če bi skušali v Londonu uradno

osporovati obstoj tega angleškega operacijskega povelja, ga bomo objavili z vsemi možnimi sredstvi, v tisku in v radiu in odvrgli odtise kot letake na angleški otok ter ga predložili v proučitev inozemskemu tisku, kakor tudi inozemskim diplomatom in vsemu angleškemu narodu. Plomatom ter ga pokazali tudi svetovni javnosti in vsemu angleškemu narodu. Potem bo na še bolj mučen način za angleški glavni stan odkrit vojaški diletantizem, ki se kaže v tem povelju.

Angležem, ki trdijo, da jim je to podjetje služilo za pridobitev dragocenih podatkov, lahko rečemo, da je izkušnja, ki nam je omogočila proučitev angleškega namodernejšega orožja in studij dokumentov angleškega glavnega stana za nas neprecenljive vrednosti in bo imela posledice, katerih izredne važnosti za zdaj še ni mogoče niti predvideti.

Na pristojnem nemškem mestu omenjajo še, da so v Londonu označili kot uspešno dejstvo, da se je angleškim četam posrečilo izkrcati pri Dieppu in tam ostati 9 ur, kar je bil edini rezultat njih poizkusa invazije. Vprašamo se, ali je bil to uspeh take vrste, kakršnega je Stalin pričakoval, zahtevajoč nujno ustvaritev druge fronte, in ali smatra tudi Stalin, da devetnaletna nahanjanja na kontinentu s porazom, ki je sledil, dejansko predstavlja olajšanje za Sovjete kot »druga fronta«. Hočemo prepusiti skrb za odgovor na to vprašanje tistim, ki so pri tem naravnost zainteresirani.

V Šiški na Komarjevem slavu in v kopališčih

Rekordno vroča nedelja je natrpala kopališča — V Šiški so opravili tradicionalno počastitev lokalnega patrona

Ljubljana, 31. avgusta. — V petek nam je toplomer povedal, da nas je zajel nenavaden vročinski val, ki je pogoltnil živo srebro do 30 stopinj C. Sobota je bila potem še bolj vroča in mešani, ki jim ni dano, da bi se mogli po mili volji tudi ob delavnih ohladiti ob vodi ali vsaj v prijetni senci, so vzdihovali, ker so bili vsi zaprti prostori neznošno vroči. Živo srebro je doseglo rekordno višino 31,4 stopinj C in je bila sobota med najbolj vročimi dnevi letošnjega poletja. Ta preobrat je res nenavaden, saj ni dolgo, kar smo že govorili o preneglem nastopu jeseni, ko so bila jutra izredno hladna, dnevi pa deževni in neprijetni. Sedaj je vročina pregnala jutranje megle, minimalna temperatura, ki je ob enem nočna oziroma jutranja temperatura, se je zopet dvignila. Sedaj se nam zde noči kar prijetno hladne, da se vsaj malo oddahnemo od dnevnih vročin. Tudi v nedeljo je živo srebro ležalo naglo navzgor in doseglo največ 30,4° C. Tako je bila večerajšnja nedelja ena najbolj vročih v letošnjem poletju.

V takem razpoloženju ni nič čudnega, da je vroče sonce izvalo v kopališča izredne množice kopalcev. Povsod je bilo polno mladine, ki so se ji radi pridružili tudi starejši ljudje. Nekateri so se zadovoljili v kopališčih obkroženih s senčenjem, ker se jim je zdelo, da so se letos že dovolj navzgor in skopili na soncu. Voda je izredno topla, skoraj preveč in mnogi se raje hlade kar pod razpršilnikom.

Zivljenje v središču mesta je bilo glede na vročino še dovolj živahno. V opoldanskih urah je bila promena prav živahna, pa tudi Tivoli je imel zadovoljiv obisk. Mnogo meščanov je že dopoldne krenilo po Gosposveti in Celovski cesti na obisk k Šiškarjem, ki so večeraj slavili Komarjevo nedeljo. Pretekli ponedeljek je govedal Jernej, patron stare šišenske cerkve in večeraj so ga obhajali po tradiciji z vsemi še možnimi slovesnostmi.

Tudi manifestacije pod kostanj ob kozarcu vina na lepo pogrnjeni mizi, na katero je skrbna roka postavila šopek vabljivih cvetic, so bile umerjene in primerne resnim časom. Se najživljnejše je bilo dopoldne okoli stožnic

kramarjev, ki jih je kakih 10 vabilo staro in mlado, naj se odkupi s komarjevim odpuškom.

Okoli stožnic je bil ves čas živahen promet. Zlasti so mikala pisana srca iz leta, ki jih je bilo na vsaki stožnici lep kupček. Zanje so se najbolj zanimali starejši, ki so vneto izbirali in iskali srce za »njega« ali »njo«. Kramarji so imeli za vse dovolj src z vsakovrstnimi napisi. Za tistega, ki se je hotel približati ljubljani ali pa tudi za tistega, ki ji je hotel v rožah povedati, kaj manj prijetnega.

Mladino je najbolj vlekel pisan sladkor, igrače, živahno barvani vozčki, piškoti, petelin, sladolei in še mnoge druge dobrote, ki mamijo mlade oči. Srečen je bil tisti otrok, za katerim je stal dobrovoljni oče, ali teta, botra ali mamica. Vsaj najmanjša želja se mu je gotovo izpolnila. Reči moramo, da ljudje niso skoparili in da so otrokom privoščili obilo veselja, tako da so bili kramarji zadovoljni ob dobri kupčiji. Nekateri so bili še posebno podjetni.

Okoli majhne mižice, na kateri je bila razložena raznovrstna drobnarija, se je gnetlo gledalcev. Kramar jih je prijazno vabili:

»Kupite svinčnik! Stane samo tri lire! Povrh vam dam zavitek šivank. Kupite zavitek šivank! Stane samo tri lire! Za nameček dobite svinčnik.«

In gledalci zapeljani od obljube, da dobijo nekaj zastoj, so kupovali šivanke ali svinčnike, srečni, da so za majhen denar dobili toliko bogastva. Če si pa dobro premislil in pregledal vsebino, je morda vse kupaj bilo vredno 1,50 lire. Seveda morate upoštevati, da je bilo kupljeno na selmu Komarjeve nedelje in da je bilo to ali ono zastoj. Kramarji je kupčija čestila. S svojo domisljico je spravil lepo število lirc in napravil dober zaslužek.

Med obiskovalci stožnic pa je bilo tudi mnogo tahi, ki so se morali zadovoljiti samo z ogledovanjem in zadovoljivjo radoznostjo. Kramarji so skrbno pazili zlasti na otroke, da jih ni poželjivost premamila.

Obnovite naročnino!

NEDELJSKI SPORT

Plavalci, lahkoatleti in kolesarji na višku

V Italiji so večeraj s prijateljskimi tekmami otvorili novo nogometno sezono - Poraz Gradjanskega v hrvatskem nogometnem prvenstvu

Ljubljana, 31. avgusta. — Zadnja nedelja v avgustu ni prinesla pomembnejšega mednarodnega sporeda. V vseh državah okoli nas so izvedli predvsem razna plavalna, lahkoatletska in kolesarska prvenstva, da tako spravijo pod streho še zadnje dolžnostne prireditve pred naglo bližajočim se zaključkom sezone. Na igriščih v Italiji so se sedaj odprli vrati poljudni znoja nogometaši, ki so zaključili svoje počitnice in se pripravljajo na novo sezono. Večuraj so v Italiji odigrali precej prijateljskih tekem, ki so bile za prijatelje nogometa zanimive predvsem v pogledu novih poslastic nastopajočih moštvev. Klubi so prvič preizkusili nove pridobitve.

Večja prireditev je bila v Modeni, kjer so izvedli letošnje žensko državno plavalno prvenstvo. Na startu so bile vse najboljše italijanske plavalke, startala pa je tudi Finčeva kot članica Venchi Unice iz Torina. Poročila o poteku prvenstva še nimamo, znano nam je le, da je Finčeva na svoji progi 100 m prosto zmagala v času 1:08.

Pester sportni spored so imeli v soboto in večeraj v Zagrebu. Poleg goslovanja nemških plavalcev je Zagrebčane zanimala predvsem prva finalna tekma za nogometno državno prvenstvo med Gradjanskim in Concordio.

O posameznih prireditvah smo prejeli naslednje poročila:

Mladinski plavalni nastop v kopališču Ilirije

Pod pokroviteljstvom CONI-a je poseben sportni odbor v soboto popoldne pripravil in izvedel mladinsko plavalno tekmo. Udeležba je bila znatna. Skupno je nastopilo v borbi za lepa darila okoli 50 mladih plavalcev in plavalk. Kakovostno je nastop odkril nekaj novih talentov, ki so se že sedaj daleko dvignili nad sposobnosti svojih tovarišev ali tovarišic.

Tekmovanja so se udeležili plavalci Ilirjanske plavalne šole, GILL-a Ljubljanskega športnega kluba in Viča. Organizacija prireditve je bila dobra, vodil jo je podzupnik CONI-a Ferorelli, pomagali so mu pa naši plavalni sodniki in časomerilci. Ker je bilo med tekmovalci več skupin, se je med njimi razvila izpodbudna rivalizeta, ki je vplivala tako na plavalce, kakor tudi na izpodbudnevalce okoli bazena. Tekmovanje je dalo naslednje rezultate:

Dečki: 50 m prsno — I. predtek: 1. Brden Leon (plavalna šola) 43,7. 2. Troha Aleksander (GILL) 51,3. 3. Bajc Oton (L&K) 53,1. — II. predtek: 1. Herzog Miran (p.s.) 54,8. 2. Blumauer Robert (L&K) 56,8. 3. Loretto Fr. (GILL) 59,3. — III. predtek: 1. Neviero Ferdo (GILL) 56,2. Ostala dva plavalca diskvalificirana. — IV. predtek: 1. Kobal Janez (L&K) 54,4. 2. Birel Josko 55,1. 3. Šifrer Franc (GILL) 1:15,1.

Finalne: 1. Brden (p.s.) 44,4. 2. Troha (GILL) 50,4. 3. Kobal (L&K) 54,4. Herzog (p.s.) 54,3. 5. Bajc (L&K) 55 sekund.

Dečki: 50 m prsno: I. predtek: 1. Lešnik Meta (p.s.) 52,9. 2. Lončar Ljudmila (GILL) 1:15,2. 3. Jerab Ana (GILL) 1:19,3. — II. predtek: 1. Ragusa Sonja 1:00,4. 2. Vehovec Sonja 1:01,5. 3. Zupančič Vida (vse tri GILL) 1:03,3.

Finalne: 1. Lešnik (p.s.) 53 sek. 2. Vehovec 1:04. 3. Zupančič 1:05. 4. Ragusa (vse tri GILL) 1:11,2.

Dečki: 100 m prosto: I. predtek: 1. Miheš Jože (p.s.) 35,5. 2. Hočevar Rado (p.s.) 38,5. 3. Kramer Rinaldo (GILL) 49,3. — II. predtek: 1. Verovšek Miha 43,8. 2. Križanec Niko (oba p.s.) 45,2. 3. Tomc Br. (Vič) 57,3. — III. predtek: 1. Omanen Tomaž 56,6. 2. Ločnikar Lojze 1:04,6. 3.

Verbič Zlato (oba Vič) 1:05,9. — IV. predtek: 1. Slana Ivo (Vič) 51 sek. 2. Ban Vinko (GILL) 52,3. 3. Zavašnik Dušan (Vič) 59,4. — V. predtek: 1. Miklič Edo 37,2. 2. Sešek Günter 55,7. 3. De Gregorio (vsi trije GILL) 57,4.

Finalne: 1. Miklič (GILL) 35,4. 2. Mikeš 36,1. 3. Hočevar 40,2. 4. Verovšek 45,3. 5. Križanec (vsi p.s.) 48,7.

V oceni moštvev je zmagala plavalna šola SK Ilirije, ki si je priborila 26 točk. Drugo mesto so zasedli GILL-ovci s 23, tretje L&K-ovci s 7 točkami, med tem ko so Vičani ostali brez pike. Po tekmovalstvu je sledila razdelitev daril in so najboljši dobili dva pokala ter več praktičnih daril.

Concordia — Gradjanski

3:2 (2:0)

Prva finalna tekma med Concordio in Gradjanskim za naslov hrvatskega državnega prvaka je glede na potek in izid predčinja senzacija. Reklama je sicer že med tednom naglašala, da je Concordia v bilovrstni formi, toda med Zagrebčani je bilo vendar večina tahi, ki se jim je zdelo nemogoče, da bi njihovi »purgerjevi« ovcani z evropsko slavo, izgubili tako važno tekmo.

Poset je bil odličen. Na igrišču Concordie se je zbralo okoli 6000 gledalcev, ki so vneto navijali za svoje. Številni auditorji je imela že uvodna rokometna tekma, ki se je tudi končala ugodno za domače. Concordijini rokometarji so premagali rokometarje Gradjanskega 9:2.

Tekma med Concordio in Gradjanskim, ki sta oba nastopila v svojih najboljših postavah, je bila tehnično na odlični višini. Obe moštvi sta bili tehnično precej enaki, Concordia je bila boljše le v brzini igre, kar ji je prineslo zaslužen zmago.

V prvem polčasu je Concordia prevladovala in si priborila dva gola naskoka. Vse je kazalo na njeno zmago, čeprav so pričakovali, da bo Gradjanski v drugem polčasu napel vse sile. Tako se je tudi res zgodilo. Navijačem Concordie je postalo tesno pri srcu, ko je Gradjanski uspel izenačiti. Toda tudi veselje »purgerjev« ni bilo dolgo trajno. Že minuto nato je Concordia zopet dosegla vodilni gol, kar ji je potem uspelo obdržati do konca in zmagati 3:2.

Tako gre Concordia na povratno tekmo z dvema točkama in golom naskoka. Gradjanski bo moral pošteno zavihati rokave, če bo hotel postati hrvatski državni prvak. Po vsej slavi nedavnih dni je za »purgerje« večerajšnji poraz bridka lekcija.

Nemško-hrvatski plavalni dvoboj

V soboto in večeraj je nastopila v Zagrebu nemška plavalna reprezentanca. Po prvem poročilu, ki nam je na razpolago, žal ne moremo presoditi, ali je Nemčija poslala v Zagreb res vse svoje najboljše. Po prvotno določenem sporedu bi morali odigrati tudi dve waterpolo tekmli. Ker pa naš vir o tem nič ne poroča, verjetno Nemci svojih waterpolistov na dvoboj niso poslali.

Istočasno z Nemci je gostovala v Zagrebu tudi slovaška ženska plavalna reprezentanca, ki se je pomerila s Hrvaticami. Slovačkinje so bile sicer poražene, vendar so uspešneje zastopale svoje barve kakor njihovi tovariši prejšnji dve nedelji v Zagrebu in Bratislavi. Ženski plavalni dvoboj Hrvatska-Slovaška se je končal s 34:31 točkami v korist Hrvatske.

V moškem plavalnem dvoboju Nemčija-Hrvatska so se največ po zaslugi izvrš-

Zaupnica ženskih fašijev

kristna betra delavčevega sina

Zaupnica ženskih fašijev, tovarišica Devčevci je ponesla h krstu v cerkvi poročnišnice novorojenčka številne delavčeve družine in sicer na željo staršev.

Delavčevu družino podpira že dolgo časa ženski fašij in s tem, da je prosila pokrajinsko zaupnico, naj poneso h krstu novorojenčka, je pokazala čustvovanje in hvaležnost, ki bi si ju morale mnoge družine vzeti za zgled.

Povratak otrok iz obmoške kolonije GILL

1. septembra so se vrnil v Ljubljano oddelki naših organizacijev iz obmoške kolonije S. Terenzi (La Spezia).

Starši in drugi, ki so jih tiče, naj pridejo ob 12. k sedežu Zveznega poveljstva v ulici Vittorio Emanuele III., št. 28., da sprejmejo svoje dolžce.

nega Miloslaviča postavili predvsem Hrvati. Miloslavič je zmagal v vseh točkah, v katerih je nastopil in postavil tri zelo dobre nove hrvatske rekorde. Najboljši je tisti na 100 m prosto, ki je letos drugi najboljši rezultat na tej progi v Evropi.

Doslej so nam s prireditve znani naslednji rezultati:

100 m prosto: 1. Miloslavič 1:00,8 (nov rekord),

100 m hrbtno: Krebs (N) in Marčić (H) sta priplavalna na cilj istočasno v času 1:14,9. Prvo mesto je pa menda vendar pripadlo Krebsu.

400 m prosto: 1. Miloslavič 5:07 (nov rekord), 2. Laskowski (N) 5:15, 3. De Filipis (H) 5:18.

stafta 3x100 m: 1. Hrvatska (Defilipis, Vidović, Miloslavič) 3:10, 2. Nemčija (Laskowski, Lehmann, Hitzinger) 3:12,7,

200 m prsno: 1. Sietas (N) 2:53, 2. Laškarin (H) 3:00,1,

1500 m prosto: 1. Miloslavič 21:32 (nov rekord), 2. Rosner (H) 22:19, 3. Lehmann (N).

V Zagrebu bosta danes gostovala tudi italijanska plavalca Angeli in Vittari.

Drobiž

Na hrvatskem mladinskem lahkoatletskem prvenstvu sta bila zrušena dva dosedanja rekorda. Nov rekord je postavil Urbic v teku na 200 m s časom 23,2, prav tako pa je bil rekordno uspešen Bedenković, ki je pretekel 1000 m v 2:32.

V kolesarski dirki za drugi profesionalni razred dirkačev v Italiji je zmagal Lucciani Succil. Proga je bila dolga 180 km in je s startom in ciljem v Vareseju vodila skozi tri vareske doline. Succil je prišel na cilj v skupini, ki je štela 9 tekmovalcev. Zmagal je v 5:10:40 oziroma s hitrostjo 35,912 km na uro.

V kolesarski dirki »Rund um Berlin« je v seniorski skupini zmagal dirkač Höschke v 4 urah, 13 minutah in 9 sekundah.

Iz Spodnje Štajerske

Zbirka za nem. Rdeči križ. 22. in 23. avgusta je bila ponovno prirejena zbirka prostovoljnih prispevkov za nemški Rdeči križ. Na Spodnjem štajerskem so nabrali 239.500 mark in sicer v celjskem okrožju 68.000, v ljubotemskem 13.500, v mariborski okolici 40.000, Maribor mesto 50.000, v Ptuj 38.000, v Brezicah 17.000 in v Trbovljah 9000.

Žrtve Drave. 17 letni uslužbenec Viktor Plečko iz Studencev pri Mariboru se je šel večeraj teden v Dravo kopat. Ker pa ni znal plavati, se je držal bolj brega. Naenkrat mu je postalo v vodi slabo in preden so mu mogli priskočiti na pomoč, so ga odnesli valovi. Nesreča se je pripetila v Studenceh v kopališču na prostem. Utopljenčevega trupla več dni niso mogli najti, končno pa ga je Drava naplavila.

Novi grobovi. V Mariboru so umrli upokojeni svetnik Vincenc Lavko, 47 letni pletilec Jože Hrusman iz Pobrežja, 32 letna žena pomožnega delavca Katarina Perhacev roj. Kranic iz Studencev pri Mariboru, in 47 letni železniški ključavničar Avgust Pavlin. V Gor. Radvanju je umrla natakarka Terezija Meško, stara 30 let, v Ptuj pa zasebnica Ema Vrečko.

Središče ob Dravi za nem. Rdeči križ. Zadnja zbirka prostovoljnih prispevkov za nemški Rdeči križ je vrgla v Središču ob Dravi 3974 mark. Na vsako rodbino je odpadlo 7,20, na vsakega prebivalca pa povprečno 1,67 marke.

Lovci so zborovali. V Ljutomeru so zborovali oni dan lovci ljubotemškega okrožja. Obravnavali so tekoče lovske zadeve, in bodčo delo na polju lova. Skoraj vsi lovski zakupniki so se lahko pohvalili, da je bil letos lov na zajce in fazane dober. Lani omejeni odstrel se je dobro obnesel. Okrožni lovski mojster je v svojem govoru pozval lovske zakupnike, naj posvetijo vso pozornost zaščiti in krmljenju divjadi čez zimo.

Koncertna prireditev za nemški Rdeči križ. V združiliščni dvorani v Rogoški Slatini je bil prirejen v soboto teden pester večer z obširnimi sporedom. Zdraviliška goba je nastopila pod vodstvom kapelekinja Toni Rieka. Poleg nje je pa nastopilo več solistov. Čisti dobitek je bil namenjen nemškemu Rdečemu križu.

Gumijasti čoln izum Spodnještajerske. Gumijasti čoln igra tudi v sedanji vojni važno vlogo, ker je zelo učinkovit pripomoček pionirjev pri njihovem delu. Težko si mislimo, da bi si mogla vojska priboriti prehod čez reko brez gumijastih čolnov. Malo kdo pa ve, da je gumijasti čoln izumil Spodnještajerec inž. M. A. Richter. Leta 1912. je prišel na misel nadomestiti v mornarici običajni rešilni čoln z gumijastim. Prvi tak čoln je preizkusil na Dravi in obnesel se je dobro. Vendar je pa inž. Richter svoj izum izpopolnil in tik pred pričetkom prve svetovne vojne ga je preizkusil v triestinskem pristanišču, potem je pa zaprosil za patent. Nanj je moral čakati dve leti. Potem so pa kmalu začeli izdelovati gumijaste čolne v tovarnah.

Usmrtni lučnega škodljivca. 40 letni Peter Čuček iz Tezna pri Mariboru je živel s materjo svoje življenjske družine in s sosedo že dolgo v prepiru. Letos 30. maja je prišel pijan domov, kjer je začel razgrajati, ker so bila vrata zaklenjena. Ko so mu končno odprli, je pograbil sekuro in udaril z njo po glavi Skolestiko Kramberger. Poteh je odšel k svojima sosedoma Ješovniku in Vračiču ter zažgal hišo, ki se je držalo tudi gospodarsko poslopje. Stanovniki so se v zadnjem hipu rešili iz goreče

hiše. Čuček je bil na poveljstvu varnostne policije na Spodnjem štajerskem obsojen na smrt in smrtna obsodba je bila izvršena v Mariboru.

Nesreča. Marija Hribek iz Mozirja se je pri avtomobilski nesreči precej močno pobila po glavi. Viktor Unger iz Loberneza pri Konjicah je padel tako nesrečno da se je ubil. V mariborskem kopališču zaposleni 52 letni Pavel Peitler si je močno poškodoval nogo. 34 letni višji gozdar grofa Attensa iz Slov. Bistrice Hubert Požarnik je padel tako nesrečno z motocikla, da si je pretresel možgane in zadobil težke notranje poškodbe. 23. t. m. je našel železničar Biebert na tiru v bližini postaje St. Ilj mrtvega moškega. V katerem so spoznali 3. februarja 1920. rojenega pomožnega delavca Ferdinanda Schabederja. V noči na 23. avgust je Schabeder poveljal po krmah, potem se je pa vračal domov in je meda zašel pod vlak. — Precej težka prometna nesreča se je pripetila oni dan v Celju. Avtobus je zdrknil s ceste po strmem bregu in se prevrnil. Pet potnikov je bilo ranjenih. V celjsko bolnico so pripeljali Marijo Kokotec iz Brniša pri Laskem, Jožefa Grebenca iz Hrastrnika, Petra Kranica od Sv. Stefana in Hermana ter uslužbenca Mihaela Schocherja in Hermana Wohlhauserja. Leopold Podlesnik iz Celja si je po ne previdnosti zastrupil kri. V Dramljah je Pavla Špare tako nesrečno padla, da je zadobila težke notranje poškodbe. Ferdinand Gorjun iz Konje je padel in si prebil lobanjo. Pri nekem mariborskem gradbenem podjetju zaposleni 20 letni varilec Franc Lukac je padel z odra ter si zlomil hrbtenico in kost v desnem kolenu. Zupan Zgornje Kungote Erich Lössig se je peljal z motociklom proti Kungoti. Na cesti je pa ležalo debelo poleno in preden je mogel ustaviti motocikel, se je pripetila nesreča. Padel je in se precej močno pobil. 27 letna Albina Fras iz Sludencev pri Mariboru se je precej hudo pobila na levi nogi. Pred pošto v Limbušu pri Mariboru je pes ugriznil 3 letno Erikko Gutwald. Vse ponesrečence so prepeljali v bolnico.

Iz pokrajine Trieste

Zvezni tajnik dr. Piva je v spremstvu Zveznega podtajnika Avrelia Foggie posetil obrate pri S. Marcu. Ogledal si je zlasti prostore, kjer je nastanjena obratna delavska kuhinja. Prepričal se je o kvanitativno in kvalitativno zadovoljivi hrani. Zvezni tajnik se je zadržal z njimi v razgovoru ter se je zanimal za njihove družine in delovne prilike.

Ljudsko gibanje. V Triestu je bilo dne 27. avgusta 10 rojstev, 9 smrtnih primerov in 11 porok.

Ponesrečenci. 14 letnega Guida Siranija iz ulice Sette fontane 161 je povozil avto. Obležal je s polomljenimi rebri. Tri letna Karmen Danieli, ki je padla čez stopnice doma v Contovellu, je podlegla za poškodbami. Levo stegenico si je poškodoval 7 letni Ivan Gabrovich iz Poggio reale, ki je padel na domačem dvorišču. 39 letno Marijeto De Marchi z ulice Udine št. 20 je pri prekanju nabrežja 3. Novembra povozil kolesar Ivan Lulli. De Marchijeva ima poškodbe po vsem telesu. Ponesrečenci se zdravijo v triestinski bolnišnici.

Po nesrečnem naključju se je v hudi suši in zaradi malomarno odvrgnjenega cigaretnega ogorka vnelo grmčevje pri Trebicu pri Triestu. Prihiteji na pomoč bližnji gasilci, ki so po štiriurnem gašenju omejili požar in ga pogasili.

Umrli so v Triestu te dni Nikolaj Orlando, star 33 let, Andrej Scapin, star 58 let, Ivana Lipolt, stara 56 let, Ivana Bogataj-Stenovica, stara 68 let, Edvard Zucca, star 11 let.

Poročili so se te dni v Triestu: delavec Angel Cernigoi in gospodinja Marija Barazzutti, natakari Angel Bolzonli in zasebnica Josipina Ludvic, trgovski namestnik Guido Mosca in tipografska Lucijana Fusar, zasebnik Anton Racman in gospodinja Marija Brulcar.

Tramvajski voz v ognju zaradi kratkega stika. Ko je privozil tramvajski voz na progi št. 1 do pokopališča sv. Ane, je zaradi kratkega stika nastal ogenj. Občinstvo je izstopilo iz voza, tramvajsko osebje pa je odločilo prikloniti voz. Pribrezli so takoj triestinski gasilci, ki so po polurnem gašenju preprečili, da ni prešel ogenj na bližnje objekte. Od tramvajskega voza je ostalo po večini le železno ogrodje. Po trileturtni prekinitvi tramvajskega prometa na omenjeni progi je bil reden promet zopet vzpostavljen.

Naročite se na romane DK!

Romani zbirke »Dobre knjige« bodo za naročnike naših listov izredno poceni: samo 8 lir bo veljala broširana knjiga v obsegu 200 do 300 strani in samo 18 lir ista knjiga v boljši opremi in v platno vezana. Ta nizka cena, celo nižja od predvojnih cen, nam je mogoča le, če že v naprej vemo, koliko knjig naj tiskamo. Zato velja znižana cena le za one naročnike naših listov, ki se v naprej prijavijo.

Naročilo je obvezno za najmanj tri zaporedne romane. Prve tri knjige bodo, kakor smo že objavili:

Mira Pucova: TIHA VODA;
Arnaldo Fraccolari: GROFICA WALEWSKA;
John Knittel: EL HAKIM.

Knjige se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 8, odnosno 18 lir, najbolje skupaj z naročnino. Prvi obrok zapade v oktobru. Seveda pa nam še bolj ustreže vsak, kdor plača vse tri knjige skupaj.

Pod tem vabilom prinašamo obrazce za naročilo romanov DK. Obrazec izpolnite dobro čitljivo in prečrtajte, kar ne ustreza Vašemu naročilu. Obrazec izstrijite iz lista in nam ga izpolnjenega pošljite po pošti ali našemu inkasantu oddate pa ga lahko tudi v upravi naših listov v Ljubljani ali pri njeni podružnici v Novem mestu.

ZBIRKA »Dobra knjiga«	
UPRAVI NARODNE TISKARNE	
LJUBLJANA Puceljčeva 5	
Naročam se na romane zbirke »Dobra knjiga«. Kot naročnik »Jutra« — »Slovenskega Naroda« imam pravico do znižane cene: 8 lir za broširano knjigo, 18 lir za knjigo v boljši opremi in vezano v platno.	
Naročam — broširano — v platno vezano knjigo.	
Knjige bom plačeval mesečno — po 8 lir — po 18 lir — po pošti — po inkasantu lista — v upravi lista.	
..... dne	
Ime in poklic	(Podpis)
Točen naslov:	

Za neznanca je prodajal ukradene sedeže za kolesa

Že več mesecev je v teku pred okrožnim sodiščem kazenska zadeva zoper nekega ljubljanskega krznarja in njegovega pomočnika, ki jima je M. G. zaupala v prodajo pošlji kozuh. Baje sta ji obljubila, da ga bosta prodala za 3000 lir. Ko pa je bil

Še eden, ki je bil »po nedolžnem« kaznovan

»Menda ze.« Zakaj je bil kaznovan, ni hotel priznati. Sodnik pa je seveda vedel, saj je imel pred seboj kazenski list, v katerem so zabeleženi vsi greh. Štrajher je bil obsojen po § 318-1,2 na dva meseca strogega zapora in eno leto izgube častnih pravic. Oškodovancu mora povrniti 700 lir.

divizijo alpincev abesinske vojne, pozneje z oddelkom Črnih srac španske vojne. S Črnimi sracjami je bil ob izbruhu sedanje vojne na zapadnem bojišču, pozneje z divizijo »Brennero« na grški fronti. Po zaslugi Grčije je bil katehet na neki atenski šoli. Pokopan je bil v rojstnem kraju Orenu

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
»Sedma nebesa« v italijanski kine-
matografiji boste našli v filmu
IZKRCAL SE JE MORNAR
Najboljše delo velikih umetnikov:
Amedeo Nazzari in Doris Duranti

negu uradništva od Cesti Viktorja Emanuela III. Krasno drvo, polobno robiniji ali nepravni akaciji, je izredno visoko, široke in košato, povrhu pa še vedno vse mično zeleno. Njegove veje poraščajo liho-permati listi z jajčastimi listki. Belih medljastih cvetov, ki sestavljajo viseče grozdčice, pa je že toliko, da je videti gotovo dobra vrhnja tretjina drevesa, kakor bi bila belo odeta. O nenavadni, bolj rečeno predrli žuži, nameri, našega vrta, ki jih

27. avgusta so v Ljubljani od 21. do dne 27. avgusta: strukelj Vincenc, 38 let, zasebnik, uradnik, Rokova ul. 35; Umek Ivana, roj. Jerina, 66 let, upokojenka tobačne tovarne, Postojska ul. 74; Prevec Marija, roj. Rozina, 67 let, vdova šel nadrevidenta, Vidovdanska c. 9; Kresal Franciška, roj. Rojec, 76 let, vdova šel, oficioja, Vidovdanska c. 9; Tomč Josip, 63 let, strojni stavovalec, Malejava ul. 16; Nastran Helena, roj. Mesarič, 56 let, žena železnizarja, Vidovdanska c. 9; Mandič Ana, roj. Kregar, vd. Homovc, 81 let, vdova železnizarja, Vidovdanska c. 9; Ullen Franc, 6 mesecev, sin delegatnika akademsk. bol. blag., Okliskiga ul. 18; Valencak Jožef, 35 let, redovnik-misionarjev brat, Vidovdanska c. 9; Sodja Katarina, sestra Klavdija, 79 let, usmiljena žena sv. Vinc. Pavla, Slomsova ulica 20; Zadnik Franc, 5 let, sin uslužbenca fin. direktorije Strelška ul. 10; Uhan Uršula, 80

nocojniji produkciji.

—lj **Na soli Glasbene Matice ljubljanske** se poučujejo poleg solopetja, klavirja, violine in čela vsi orkestrski instrumenti, dalje teoretični predmeti, mladinski in šolski zbor ter deklamacije. Vpisovanje se je začelo danes in bo trajalo do vstevši petka 4. t. m. vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Vsa pojasnila daje pisarna Glasbene Matice v Vegovi ulici.

Rdeči križ poroča:

V tajništvu Poizvedovalnega urada, Pu-
harjeva 2/1. naj dvignejo pošto iz Srbije:

V tajništvo urada naj se javijo:
Rudolf Marija, Rado Lah, Sever Josip
Ivan (Pod gozdom 4), Mihelčič Mara, Vo-
kovič Andjela, Basin Jul'jana.

ner.

— **Gauleiter pri gorenjskih kmetih.** Gauleiter dr. Rainer se je mudil zadnje dni na potovanju po Gorenjskem. V Kranju je posetil kmetijsko zdruogo. V raznih krajih je prišel v stik z gorenjskimi prebivalci in prepričal se je, da je prehrana Gorenjske zagotovljena.

Gospod: — Pa jo vzemi, draga žena, to revico...

DITA M. MARICH
FORRE ANN. CENTRALE (NAPOLI)

pokrajine. Zvezni tajnik in škof spalatske škofije dr. Bonefacic.

— **Nagrade šest milijonov lir poljedelcem. Iz Rima poročajo:** Po poročilih, ki so jih poslali prefekti, je razbrati, da je dossegla vsota, določena po krajevnih finančnih ustanovah in hranilnicah ter name-

divizijo alpincev abesinske vojne, pozneje z oddelkom Črnih srac španske vojne. S Črnimi sracjami je bil ob izbruhu sedanje vojne na zapadnem bojišču, pozneje z divizijo »Brennero« na grški fronti. Po zaslugi Grčije je bil katehet na neki atenski šoli. Pokopan je bil v rojstnem kraju Orenu

27. avgusta so v Ljubljani od 21. do dne 27. avgusta: strukelj Vincenc, 38 let, zasebnik, uradnik, Rokova ul. 35; Umek Ivana, roj. Jerina, 66 let, upokojenka tobačne tovarne, Postojska ul. 74; Prevec Marija, roj. Rozina, 67 let, vdova šel nadrevidenta, Vidovdanska c. 9; Kresal Franciška, roj. Rojec, 76 let, vdova šel, oficioja, Vidovdanska c. 9; Tomč Josip, 63 let, strojni stavovalec, Malejava ul. 16; Nastran Helena, roj. Mesarič, 56 let, žena železnizarja, Vidovdanska c. 9; Mandič Ana, roj. Kregar, vd. Homovc, 81 let, vdova železnizarja, Vidovdanska c. 9; Ullen Franc, 6 mesecev, sin delegatnika akademsk. bol. blag., Okliskiga ul. 18; Valencak Jožef, 35 let, redovnik-misionarjev brat, Vidovdanska c. 9; Sodja Katarina, sestra Klavdija, 79 let, usmiljena žena sv. Vinc. Pavla, Slomsova ulica 20; Zadnik Franc, 5 let, sin uslužbenca fin. direktorije Strelška ul. 10; Uhan Uršula, 80

Rdeči križ poroča:

V tajništvu Poizvedovalnega urada, Pu-
harjeva 2/1. naj dvignejo pošto iz Srbije:

V tajništvo urada naj se javijo:
Rudolf Marija, Rado Lah, Sever Josip
Ivan (Pod gozdom 4), Mihelčič Mara, Vo-
kovič Andjela, Basin Jul'jana.

devi rischiare 12.- Lire per comperare un biglietto e ti dirà: ma certamente, è l'impiego ideale di una piccola somma per tentare di vincerne una molto grande.

naj tvegaš 12.- lir za nakup srečke, ti bo odgovoril: gotovo, to je idealen posel z malim zneskom pridobiti si mnogo večjega.

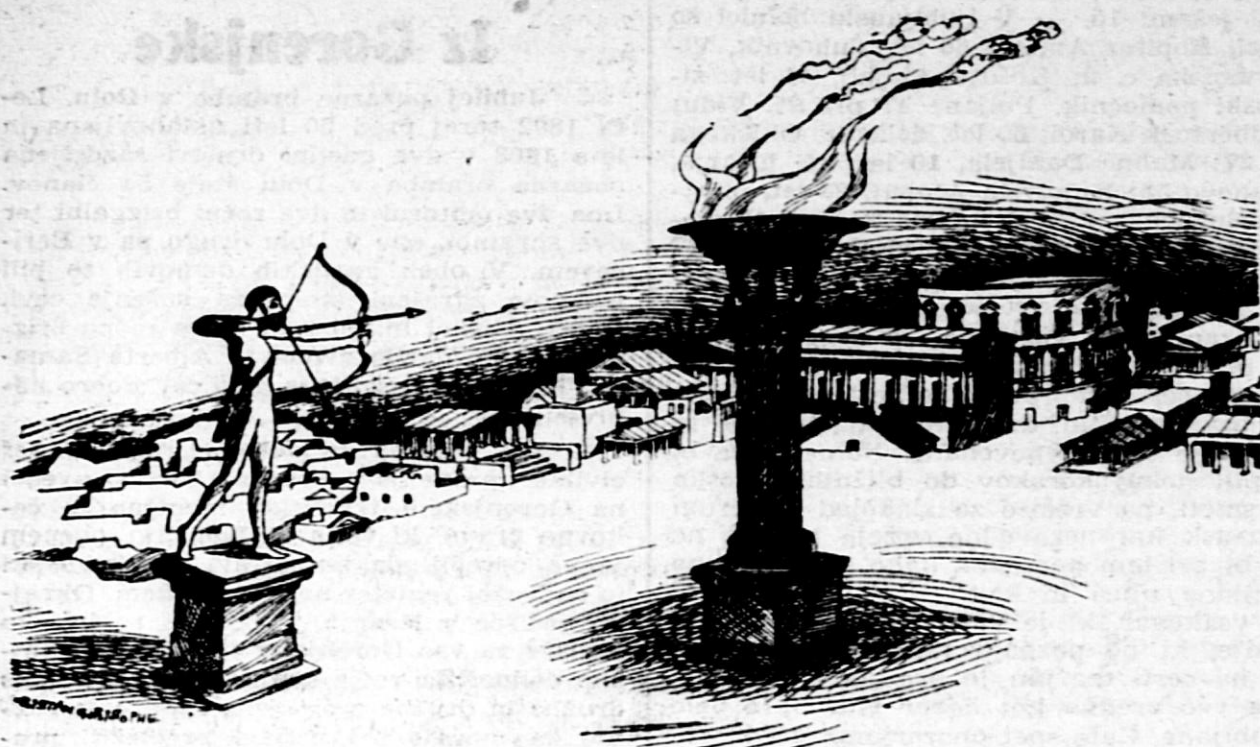
**REGALA
MILIONI**
a chi acquista un
biglietto per L. 12.

**DARJE
MILIJONE**
onem, ki si naba-
vi srečko za L. 12.

**Inserirajte
v
Slov. Narodni**

Na zlatih obalah boginje ljubezni

Stari Rimljani so znali uživati življenje — Na oddih so hodili k morju, gore pa so zanemarjali

Rim stari — svetilka, ki je svetila mestu, in lokostrelec, ki jo je razbil

V vročih poletnih mesecih je bil stari Rim kakor izumrl. Zato je pa vladalo živahno vrvenje v bližnjih gorskih krajih ter na obali Campanie in Latia. Tam je bilo čez poletje vse polno letoviščarjev in izletnikov. Smoteno zgrajene in dobro negovane prometne zveze, zlasti ravna v Albanskem hribovju vodeča Via Apia, je bila vsako nedeljo polna rimskih prebivalcev, hitečih v veliko kopališče ali na sportno igrišče. Z nahrbtniki oprtani pešci so hiteli z mesta in se zavistno ozirali pod žarki pripekajočega sonca na vozove, v katerih se je vozila rimska gospoda. In kakor so v mirnem času pri nas dame rade sedele za volanom, tako so bile bogate Rimljanke navdušene za lepoticenje, puder, svetlo pobarvane lase, ponije, ki so na njih jahale na oddih ali za konje, vprežene v lepe kočije, s katerimi so se vozile z mesta. Vajeti so kaj rade držale same v rokah.

V enem pogledu se je pa človeštvo močno izpremenilo, namreč v ljubezni do planin. Stari Rimljani se sploh niso navduševali za naravne lepote visokih gor. Držali so se načela, ki se ga mnogi še zdaj drže, da je najbolje ogledati si goro od spodaj. V najboljšem primeru so hodili poedinci na Etno ali Vezuv, na Albansko (Colli Albani) in Sabinsko pogorje, pretežna večina je pa ostajala raje v nižinah in ob divje romantičnih bregovih Anija. Samo poslovniki ljudje so potovali čez alpske prelaze. Zato je tudi razumljivo, da ne naltimo pri Liviju na nobeno lepo besedo o planinah, temveč nasprotno, samo zaničuje in omalovažuje jih.

Kdor je pa v starem Rimu ljubil izpremembo v pokrajinskih lepotah in imel dovolj denarja, je pač krenil iz Italije. Mnogi stari Rimljani so hodili v Grčijo, kamor so prihajali tudi skupinska potovanja. V Smirni, lahkoževem Parizu tokratne Azije, so našli dovolj razvedrila, zabave in užitka. Tam so si lahko privoščili vse, kar jim je pozeležo srce. Tam so dobili tudi priporočila za zimski poset Kanobusa pri Aleksandriji. Tu so bili bogati letoviščarjem na razpolago najrazkošnejši hoteli, kjer so lahko po mli volji uživali življenje. Ti hoteli so sloveli prav tako kakor oni v Baji. Ta Baji je bil v obeh vseh dostojnih ljudi zelo razvpit. Pesnik Marcial pravi neke, da je marsikatera krepostna Rimljanka prišla v to razkošno kopališče kot poštna Penelopa, zapustila ga je pa kot razuzdana Helena. Na zlatih obalah blažene boginje ljubezni so se sestajali zaljubljeni parčki. Od Misenuma do Sorrenta so se vrstile krasne vile. Kdor si je lahko privoščil ta užitek, je zbežal iz poslovnega vrvenja starega Rima v ta slikoviti kotiček oddiha in naslade. Neupolnski zaliv je nudil bogatim prebivalcem starega Rima v izobilju vsega, kar si more pozeleti človek.

Marsikateri revmatični zakonski mož je bil hvaležen svojemu zdravniku, če mu je po mučni potitni kuri predpisal vroče žveplene kopeli v Baji, da je lahko v resnici preživljal redne tedne samnatega vodstva. Baji so po pravici imenovali zavetišče greha. Tam se človek sploh ni mogel počisto naspiti. Noč za nočjo so letoviščarji rajali in veseljačili, eni so se vozili z lepo okrašenimi čolni po morju, drugi so sedeli za bogato obloženimi mizami, tretji so plesali. Veseljenje je trajalo navadno do zgodnjih jutranjih ur. Zelo solidni, izven letovišča stanujoči

iz Vezuva zasuto Stabio, kjer je bila na ledvicah bolnim in slabokrvnim na razpolago cela vrsta znanih sanatorijev z mlačno kuro. To ne velja samo za Capri, sloveče po svojih marmornatih palačah po vsem svetu. Tudi pred vilami in zabaviščni Tibura, sedanega Tivolija ali Antia in Tuscula, se lahko skrijejo vse palače ameriških milijarderjev ali slavnih filmskih igralcev in igralcev.

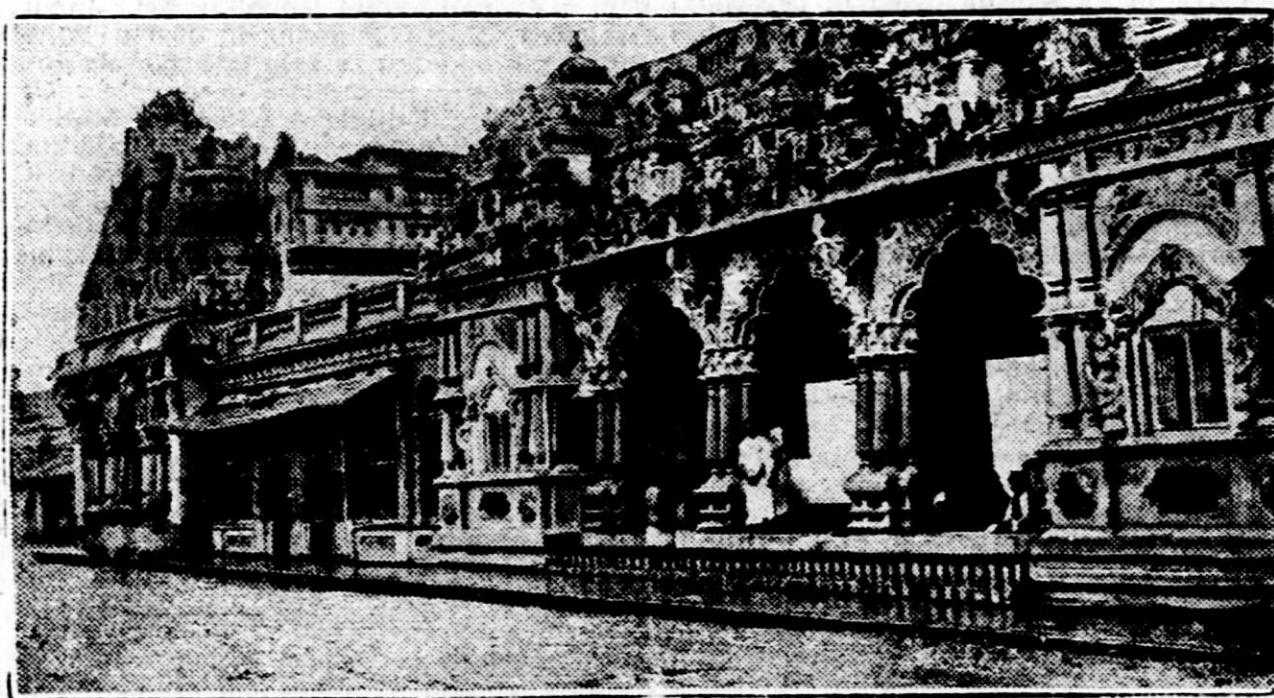
Vsaka palača podobna vila starih Rimljanov je imela svoj vrt ali park. Največje in najlepše so imele lepo negovane parke s pinjami in vodomoti ter krasnimi kolonadami in paviljoni, kjer so bile stene pokrite z največjimi umetninami takratnih mojstrov čopiča. Za vilami so bila pa stanovanja sužnjev, stajajo, gospodarska poslopja, kleti in vinogradi.

Tudi med Ostio, ki bi zdaj zaman iskali njeno toli opevano lepo negovano obalo in Lavinium, kjer je imel Plinius ml. krasno vilo, se je razprostirala dolga vrsta vil. Caligula in Nero sta najraje preživljala poletje v svojih palačah v Antiu, zgrajenih na skalnatih daleč v morje segajočih pečinah. Belvederski Apollon, borheški sabljač in nešteti marmorni ostanki pričajo še zdaj o nekdanjem razkošnem bogstvu. Sejan in Tiberius sta pa rada vabila svoje goste v hladne umetniško izgrajene votline pri Terracini ali v svoje vile v zalivu Gaeta, kjer so lahko kar z mehkih ležišč uživali pogled na sončni zahod. Cesar Avgust je imel na Capri kar 40 vil in vsaka je bila namenjena posebnemu užтку Pompeus je imel na razpolago šest krasnih vil, Tudi Cicero je rad užival življenje na oddih je hodil zdaj v Apinum, zdaj v Tusculum, poleg tega je pa imel še šest vil.

Virginius Rufus si je pa uredil udobno zavetišče za stara leta v Alsii blizu sedanega Pala. 450 m dolge razvaline, pestra mozaična tla ter svinčene črte kopalne in ogrevalne naprave kažejo, da je bil tudi Virginius Rufus velik prijatelj naslade. Seveda so bile mnoge vile zgrajene in opremljene tudi za bivanje čez zimo. Stari Rimljani so torej znali uživati življenje in po delu tudi prijetno počivati. Na svetu ni nič novega, izpreminja se samo oblika.

Največja svetinja budhizma

Deset dni trajajoče verske svečanosti v mestu Kandy na Ceylonu

Ceylon — budhistično sveetišče v Columbu na Ceylonu

Nedavno smo obširneje poročali o največji svetinji budhizma, svetem zobu boga Budhe. Oni dan je bilo sveto mesto budhizma Kandy na otoku Ceylon središče svečanosti v počastitev te svetinje milijonov vernikov. Iz vseh krajev Indije so prihili verniki, da se udeležijo ogromne pravilne procesije, takolimenovane »perahere«, obenem pa največje splošne verske svečanosti. Vsi romarji so gojili vročo željo, da bi največjo svetinjo vsaj enkrat v življenju videli in se udeležili največje procesije.

Mesto Kandy leži skoraj sredi otoka, okrog njega se pa dvigajo gore. V začetku svečanosti prihajajo po vseh gorskih potih romarji v mesto. Iz bližnjih krajev prihajajo peš, iz oddaljenjših pa na konjih ali vozeč z volovsko, pa tudi z oslovsko vprego. Perahera traja deset dni in obstoja iz mnogih velikih procesij, prirejenih vedno zvečer v morju tisočih bakelj. Udeležba

vernikov pri teh velikih svečanostih je vsako leto enako velika in le malo zостаaja za zgodovinsko budhistično versko svečanostjo v petem stoletju, ko so prinesli Budhino zob na Ceylon in ga shranili v svetišču mesta Kandy. Ta največja budhistična svetinja je bila baže skrita v kodrih neke indijske princeze.

Mesto Kandy pa praznuje s perohero dvojni praznik, ki ni posvečen samo največji svetinji, temveč obenem rojstvu boga Višnu ter spominu na junaka dela velikega singalskega kralja Gadiabau, ki je pribral Ceylonu v mnogih krvavih bitkah več svetinj, ugrabljenih po Indijancih. Deset dni trajajoče velike procesije se prične ponoči. V prvih petih dneh se ljudstvo samo procesij ne udeležuje. Šestega dne pa smatra vsak prebivalec mesta Kandy in vsak zunanji romar za svojo največjo dolžnost priključiti se procesiji. Več kilometrov daleč sega procesija, v kateri je

na tisoče romarjev z bakljami v rokah. Procesije se pomikajo po ulicah in vmes plesajo plesalci v lepo okrašenih oblekah svete plesne.

Višek pa doseže procesija, ko se pojavi sveti slon, ki ga spremljata dva manjša slona. Veliki slon je pokrit s krasnimi preprogami in na hrbtu nosi skrinjico s sve-

tim zobom boga Budhe. Slonu in njegove-mu spremstvu sledi zopet množica plesalcev, za njo se pa pomika nepregledna vrsta vernikov. Na obeh straneh cest in ulic, po katerih se premika procesija stoje v gostem špalirju domačini. Sveti slon je obenem verski simbol otoka Ceylona.

Proizvodnja in razdelitev italijanskih pridelkov

Važno poročilo ministra Pareschija gospodarskim predstavnikom treh venezijških pokrajin — Slovenske otvore IX. razstave sadja v Veroni

Ljubljana, 26. avgusta

Na zelo slovesen način je bila otvorjena v Veroni tradicionalna razstava breskev, ki pa obsega dejansko vse sadne vrste iz vseh italijanskih pokrajin. Temu dogodku je dala poseben pomen navzočnost ministra poljedelstva in gozdov eksc. Pareschija, ki je osebno otvoril važno gospodarsko ustanovo, ki ima v Italiji, pa tudi v gospodarskih središčih inozemstva svojo veljavo in sloves.

Minister Pareschi je ob svojem prihodu v Verono najprej poročal predstavnikom stranke in gospodarstva iz treh venezijških pokrajin. V zgozloviniki dvorani Loggia fra Giocondo je izčrpano poročal prefektom, zveznim tajnikom ter dirigentom s sodikalnih zavodov in organizacij, gospodarskih in poljedelskih društev vseh treh venezijških pokrajin. Navzočni so bili strankni inšpektor Fabrizi, predsedniki konfederacij poljedelcev in poljedelskih delavcev, predsednik italijanske federacije agrarnih konzorcijs in komisariji gospodarsko poljedelskih zavodov.

V svojih izčrpnih izjavah predstavnikom gospodarstva vseh treh venezijških pokrajin je očrtal minister Pareschi vse aktualne gospodarske naloge, pred katere je postavljeno italijansko gospodarstvo. Obširno je predložil delavnost na raznih področjih poljedelske proizvodnje in razdelitve pridelkov. Podčrtal je enotnost najnovjših ukrepov, ki so v zvezi s proizvodnimi načrti s preudrževju gospodarske organizacije, s teoretično odločenimi nalogami, primerno odgovornostjo posameznih organizmov ter izpolnitvijo organov, ki

so postavljeni v službo prehranitvene organizacije. Sprito tega vzporeditvenega in enotnega sestava ki je vanj vključeno tudi poljedelstvo, imajo lokalna oblastva na razpolago vsa ona sredstva, ki se morajo uporabljati v posameznih pokrajinah, da se lahko izveleje navodila, ki prihajajo iz središč in ki se nanašajo bodisi na proizvodnjo, bodisi na razdelitev pridelkov. Ob zaključku je dal minister točna navodila za nadaljnje delovanje prefektov, zveznih tajnikov in dirigentov poljedelskih organizacij.

Po končanem poročilu je posetil minister Pareschi umetniško razstavo »Veronske nagrade«, o kateri smo že izbrano poročali, nakar je otvoril deveti nacionalni sadni sejem, ki se nahaja v prostorih palače Sammicheli. Po svečani otvoritvi, ki so ji prisostvovali številni zastopniki objav, stranke in gospodarskega življenja, se je minister Pareschi pomudil v vseh razstavah paviljonih ter se podrobno zanimal za krasno razstavljeno sadje. V palači Gran Guardia občinstvo lahko občuduje bogato razstavo, ki obsega eno najpomembnejših in tudi najbolj donosnih področij italijanskega kmetijskega gospodarstva. Organizacija sejma, ki jo je z marljivim prizadevanjem izpopolnjeval sejmski zavod, je dovršeno izvedena v vseh podrobnostih. To omogoča vsem predstavnikom objav in vsem obiskovalcem, da si ustvarijo jasno sliko o tem, koliko je bilo že storjenega, na tem področju in koliko bo še storjenega, da se ta dragocena kultura čim bolj razvije ter oploji, saj prinaša s svojim velikim izvozom italijanski trgovinski bilanci neprecenljive koristi.

Bolgarska proizvodnja papirja

Bolgarska papirna industrija se je navzlic vojni tudi lani zadovoljivo razvijala. Če vzamemo za vsoto proizvodnje papirja v Bolgariji leta 1934/35 kot osnovno število 100, je znašala proizvodnja leta 1938 136,5, naslednjega leta 143,2, predlanskim 155,5, lani pa 208. V prvih treh mesecih tekočega leta je znašal povpreček 211,5. Vidimo torej, da vojna ni zavrla bolgarske papirne industrije, čeprav ji primanjkuje nekaterih sirovin, zlasti celuloze.

Zadnje čase res primanjkuje v Bolgariji nekaterih vrst papirja in kdor ne pozna razmer, bi mislil, da je nastalo v Bolgariji splošno pomanjkanje papirja. Temu pa ni tako. Lani se je pa proizvodnja papirja v primeri s predlanskim letom povečala za okroglo 34 %. Kljub temu pa primanjkuje zlasti časopisnega papirja. Toda to je zgolj posledica manjšega uvoza. Pred vojno je namreč Bolgarija uvažala znatne količine papirja in kartona. Po uradnih podatkih je uvozila predlanskim za 165 milijonov levov papirja, kartona in sirovin za izdelovanje papirja. Leta 1939 je znašal uvoz samo 146 milijonov. Razlika je nastala v glavnem zaradi zvišanja cen. Največ papirja je uvažala Bolgarija iz Nemčije. Približno polovico uvoza je odpadlo na star papir, cunje in druge sirovine za izdelovanje papirja. Za lansko leto pa se ni na razpolago statističnih podatkov.

Na Slovaškem je še 20.000 židov

Pod naslovom »Jasna beseda« priobčuje slovaški list »Gard ista« članek o židovskem vprašanju v zvezi z nedavno izjavo predsednika republike Dr. Tisa, po kateri bo židovsko vprašanje na Slovaškem rešeno šele, ko bo zadnji žid zapustil državo. »Gardista« ugotavlja, da je ostalo na Slovaškem še 20.000 židov in ti so najbolj prebrisani, najbolj rafinirani. Največ denarja in nepremičnin imajo v rokah prav ti židje. Židovsko vprašanje bi se ne smelo obravnavati površno in tu ni mesta nobenemu polovičarstvu. Zdjaj ne gre več za židovstvo kot tako, temveč za Slovake. Zadeva

je povsem jasna, vse žide do zadnjega je treba izgnati.

Notranje ministrstvo pripravlja zdaj novo štetje židov. Zdjaj bodo prešteli žide na temelju rasne pripadnosti in ne več po njihovi veri, kakor je bilo storjeno to prvotno. Zato tudi podatki niso bili povsem zanesljivi. Ko bo končano to štetje bodo oblasti ukinile vse potrebno tudi v pogledu ostalih 20.000 židov.

Posebni okraji za žide

V Sofiji se vedno bolj čuti pomanjkanje stanovanj. Oblasti so bile prisiljene seči po izrednih ukrepih, da bi se omilila stanovanjska beda. Med drugim so odredile, da se morajo židje izseliti iz posrednih stanovanjskih okrajev. Zdjaj je pa notranji minister odredil, da se morajo vsi v Sofiji bivaajoči židje do 1. septembra javiti policiji in izpolniti posebne formularje, iz katerih bodo razvidne vse podrobnosti o židovskih rodbinah in njihovih stanovanjskih razmerah. Ko bo notranje ministrstvo prejelo in proučilo te podatke, bodo določeni okraji Sofije, kjer ne bo smel stanovati noben žid. Potem bo tudi objavljeno, v katerih sofijskih okrajih smejo židje stanovati in koliko sob smejo imeti židovske družine.

POZNAL JIH JE

Mladi Giacomo Puccini je kot začetnik prinesel znamenitu italijanskemu glasbenemu založniku Riccordiju na vpogled svojo skladbo.

— Ni napačna, dala se bo porabiti, — je odgovoril založnik, — toda izdati je kljub temu ne morem.

— Zakaj pa ne? — se je začudil Puccini. — Ker ni še nobena mlada dama zapela pesmi, ki se začneja z besedami: »Ko sem bila še mlada...«

PAMETNA MISEL

Prva gospodinja: — Povejte mi no, gospa, kaj storite, da vaša služkinja tako zgodaj vstaja?

Druga gospodinja: — V glavo mi je šnila srečna misel. Seznanila sem jo z mlekarjem.

DOBRA STRAN

— Zakaj misliš, da so steklene pipe najboljše?

— Zato, ker take pipe ni treba pobirati, če pada človeku iz roke.

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

»Izgubil je bil umetne zobe, ko je preizkušal novo kobilo, ali se ne spominjate? Zato se ni upal odpreti ust...«

»Eh kaj, saj ni bilo zaradi tega,« je rekel Frank.

»A, tako je bilo? Ubogi Giles! Drugače se tako neznansko zabava, kadar je našemljen.«

»Beatrice pravi, da so mu maskarade silno všeč,« sem dejala. »Menda se o božiču zmerom maskirate.«

»Vem,« je rekel Maksim. »Prav to je vzrok, da ju za božič nikoli ne obiščem.«

»Izvolite še malo belušev, gospa? Še krompirček?«

»Ne, Frank, nisem zelo lačna, hvala lepa.«

»Živci! Maksim je zmal za glavo. »Nič ne maraj za to, jutri ob tem času bo vse končano.«

»Zatrdno upam,« je resno menil Frank. »Mislim sem že, da bi naročil, naj bodo ob petih jutraj vsi avtomobili narejeni.«

Živčen smeh mi je pognal solze v oči. »Oh, moj Bog! sem prhnila. »Kaj, če bi vsem brzojavili, naj ne hodijo?«

»Nu, ne, pogum,« je rekel Maksim. »Tej preskušnji ne uideva, a potem nama nekaj let ne bo več

80 treba prirejati plesa. Frank, vest mi pravi, da je čas iti domov. Kaj meniš?«

Frank je prikalim, in jaz sem se kar nekam nerada vzdignila z njima; tožilo se mi je zapustiti oskrbnikovo značilno, tesno, neudobno in z drobnjarijami preobloženo samsko obednico, ki se mi je zdela ta mah zavetje, polno miru in pokoja. Doma smo našli godbo, ki je bila pravkar dospela. Godbeniki so razgreti in v zadregi stali v veži, in Frith, dostojanstven in resen kakor le kdaj, jim je ponujal okrepčila. Določeno je bilo, da ostanejo tudi čez noč pri nas, in ko sva jih pozdravila ter izpregovorila nekaj šaljivih besed, sva jih dala spremiti v njihove sobe, na kar jih je čakal izprehod po vrtovih.

Popoldan se je leno vlekel naprej, kakor zadnja ura pred potovanjem, ko so kovičgi že nared in čakajo samo še odhoda. Potikala sem se iz sobe v sobo, skoraj takisto zmešana kakor Jasper, ki je čemurno in potrto hodil za menoj.

Ničesar nisem mogla storiti, da bi bila komu v pomoč; najbolje bi bilo, ko bi se bila kratko in malo umaknila iz hiše ter šla s psom na lep izprehod. Ko pa sem se malone že odločila za to, je bilo prepozno, in Maksim pa Frank sta hotela piti čaj; in komaj sta ga posrežala, sta se pripeljala Beatrice in Giles. Preden smo se utegnili zavedeti, je bil že večer.

»Tako mi je, kakor da se vrtam v nekdanje dni,« je rekla Beatrice, ko je pogledala okrog sebe.

»Čestitam ti; videti je, da se spominjaš še vseh

podrobnosti. Cvetje je prelestno...« Obrnila se je k meni: »Si ga mar ti razpostavila?«

»Ne,« sem dejala malce osramočeno. »Gospa Danvers je sama vse opravila.«

»Oh! Nu, konec koncev...« Beatrice ni dokončala stavka; obrnila se je k Franku, ki ji je molil žgalico, si prižgala cigareto in pozabila, kaj je hotela reči.

»Ste določili za postrežbo Mitchella, kakor po navadi?« je vprašal Giles.

»Da,« je Maksim odvrnil. »Mislim, da se ni nič izpremenilo, kaj, Frank? In upajmo, da nismo nikogar pozabili...«

»Vendarle je olajšanje, da smo ta mah še sami med seboj!« je dejala Beatrice. »Spominjam se, kako sva nekoč prišla ob tej uri, pa je bilo že pet in dvajset ljudi, samih takih, ki so ostali čez noč. A kako boste obložen? Maksim se menda tudi to pot ne bo hotel našemiti.«

»Točno,« se je odrezal Maksim.

»Po mojem mnenju je to zelo napačno. Mnogo več živahnosti bi bilo, ko bi se tudi ti nekoliko prilagodil.«

»Si kdaj videla v Manderleyu maskarado, na kateri ne bi bilo živahnosti?«

»Ne, dragi bratec, vse je preskrbno pripravljeno. Mislim, da bi moral hišni gospodar dajati dober zgled.«

»Jaz pa mislim, da je že dovolj, če si gospodinja naloži ta napor. Zakaj naj vlačim nase reči, v katerih bi komaj dihal od vročine, in se v nameček

še osmešim?«

»Oh, to je nesmiselno! Prav nič se ti ne bi bilo treba osmešiti! Tvoji postavi, dragi Maksim, bi se vsak kostum dobro prilagal. Ne bilo bi se ti treba ubijati z estetiko kakor mojemu ubogemu Gilesu.«

»Kako bo obložen Giles?« sem vprašala. »Ali je skrivnost?«

»Skrivnost prav za prav ne,« je rekel Giles in obraz mu je zažarel. »A priznati boste morali, da sem se jako potrudil. Krojač v našem kraju se je pokazal res genialnega. Nastopil bom kot arabski šejk.«

»Sveti Bog,« je ušlo Maksimu.

»Res ne bo napačen,« se je vneto oglašila Beatrice. »Seveda si bo pobarval obraz in odložil naočnike. Turban je pravi arabski. Posodil mu ga je prijatelj, ki je bil na jutrovanje ostalo pa je posnel krojač po risbi v neki reviji. Giles je kar imeniten na pogled.«

»In vi, gospa Lacy?« je vprašal Frank.

»Oh, bojim se, da si nisem prenategnila domišljije,« je Beatrice odvrnila. »Sestavila sem si nekakšen jutrovnjski kostum, da se bom ujela z Gilesom, a da bi bil podoben pravemu, nikakor ne trdim. Mnogo oglic iz steklenih biserov in koprene preko obraza.«

»Zelo ljubeč mora biti,« sem vlijudno pripomnila.

»Oh, ni napačen. Dokaj udoben je, že to je nekaj. Če mi bo prevroče, odložim kopreno. Kako se pa ti oblečeš?«